

## Ingekomen boeken

### The Teaching of Poetry. European Perspectives

Bij Cassell Education (Wellington House, 125 Strand, London WC2R 0BB) verscheen in mei 1.1. *The Teaching of Poetry*. Geredigeerd door Linda Thompson, bevat het de uitgewerkte lezingen en workshops van het poëzie-symposium waarover eerder in dit tijdschrift is geschreven door Wam de Moor (*Tsjip* 3/1, april 1993, 6-14, en *Tsjip* 3/2, juli 1993, 46-55). Van zijn hand is een stuk over het poëzieonderwijs in ons land sedert de invoering van de Mammoetwet in 1968, dat uitloopt op een herschreven versie van zijn Melopee-methode.

Linda Thompson onderscheidt in haar inleiding drie sectoren waaraan haar boek aandacht schenkt: basisonderwijs, voortgezet onderwijs en lerarenopleiding. Aan de eerste sector zijn stukken gewijd van de redactrice zelf over het idee dat kinderen hebben van poëzie, van de Berlijnse hoogleraar Gundel Mattenklott over het plezier dat kinderen aan poëzie kunnen beleven als je ze speels benadert en van Linda Hall over het belang om kinderen te laten zien wat een gedicht voor hun eigen leven kan betekenen.

Aan de tweede sector leverde de Deense lerarenopleider Thorkild Borup Jensen zijn levendige aanpak om leerlingen door samen te zingen en te spelen gevoelig te maken voor poëzie. Ook Mike Fleming zoekt, gesteund door eigen onderzoek in Durham en omgeving, het heil in een benadering die leerlingen via hun eigen voorkeur voor teksten, songs, raps etcetera naar het gedicht voert. Als docente vreemde talen (Frans en Duits) heeft Carol Morgan goede ervaringen met creative writing in dat onderwijs van poëzie en daar schrijft ze over. Jean-Marie Fournier koos als Parijse onderzoeker een heel andere invalshoek: hij onderzocht bijna 600 literatuurlijsten op titels van bundels, gedichten en dichters, en ontdekte dat er veel uniformiteit is, ook wanneer er geen sprake is van een nationaal curriculum. In deze sector hoort ook de bijdrage van De Moor thuis, voor het overzicht van het poëzieonderwijs nieuw, niet voor zover het de lees-tekenprocedure rond Van Osatijens 'Melopee' betreft. Al is het een gunstig toeval dat op deze indirecte wijze in het buitenland aandacht wordt gevraagd voor de Vlaamse dichter die 100 jaar geleden geboren werd.

Kleinste sector in deze bundel is de lerarenopleiding. Colin Walter benadrukt dat je, wil je bij jongeren belangstelling wekken voor lezen, zelfs het beste kunt beginnen met gedichtjes, waarmee zij leren de taal te exploreren, en dat is iets wat een beginnend docent moet weten. Zoals het boek begint eindigt het ook: met de resultaten van het Durham Poetry Project. Maar aanstaande leraren moeten vooral leren hoe ze, terwijl ze aan de ene kant een persoonlijke reactie op gedichten ontwikkelen, anderzijds onderling en met kinderen kunnen praten over poëzie. Want daar heeft, volgens lerarenopleider Peter Millward, iedereen het meest aan. De redacteur heeft gezorgd voor een auteursre-

## Ingekomen boeken

gister en een register op de ter sprake komende poëtische begrippen en verschijnselen. Dat zijn er nogal wat.

Linda Thompson (ed.), *The Teaching of Poetry. European Perspectives*. Cassell Education 1996. 98 pp. ISBN 0-304-32876-6 (hardback), ISBN 0-304-32878-2 (paperback). Prijs paperback 11.50 pnds.



## Literatuurgids

De *Literatuurgids* van J. van Bergen en H.A. Poolland heeft blijkens het feit dat daarvan thans bij Van Walraven de derde gewijzigde druk verschijnt nogal docenten Nederlands een dienst bewezen. En niet alleen hen maar ook de leiders van leeskringen. Zo'n boekje is het. In de keuze van de 28 Nederlandse romans en novellen die de heren bespreken houden zij geducht rekening met wat leerlingen als het dan toch moet voor hun Lijst kiezen: alles wat dun is en/of in de mode. Dus van Gerard Reve niet *De Avonden* maar *Werther Nederland* en van Willem Frederik Hermans niet *De donkere kamer van Damocles* maar *Het behouden huis*. Uit *De eilanden* van Alberts worden de mooiste drie besproken: 'Groen', 'De koning is dood' en 'Het moeras', uit de bloemlezing *De dorstige minnaar* van 't Hart het titelverhaal, 'De neef van Mata Hari' en 'Engagement', geen slechte keuze. Dat *De grote zaal* van Jacoba van Velde uit 1953 het nog altijd blijkt te doen is verrassend, niet natuurlijk dat *Het bittere kruid*, *Mijn tante Coleta* (nieuw, net als *De kleine blonde dood*, *Nathan Sid*, *Spookliefde* van Vonne van der Meer en *Quissama*) en *Kort Amerikaans* aandacht krijgen. Een klein béétje aandacht maar, zoals alle andere boeken op drie na: een paar vragen en dan is het gedaan.

De drie uitgebreide analyses zijn gewijd aan boeken die er, minstens destijds, ingingen als koek: *De vuilnisroos* van Borgart, *Stella* van Jan de Hartog en *Geef die mok eens door, Jet!* van Heere Heeresma. Realistisch, fantastisch, humor, bij Borgart en Heeresma in een mixture die hun boeken op de rand van de literatuur doet balanceren. Daarmee tonen Van Bergen en Poolland dat ze hun lezers niet al te hoog inschatten. Ze spreken in de ondertitel van een boek voor 'zelfstudie', en dat is wel een heel geforceerde knipoog naar het studiehuis, want in elk geval gaat geen enkele vraag in de richting van per-

## Ingekomen boeken

soonlijke reflectie en leren de gebruikers van dit bijna-uittrekselboek alleen kijken en cognitieve vragen beantwoorden.

Een ouderwets boekje dus, maar zoiets verliest niet gauw zijn zin voor mensen die haast hebben of op het laatste moment nog moeten scoren. Of de makers hun lezers echt leren lezen met hart en ziel? Dat geloof ik niet. Dan moeten we toch toe naar boeken met een mening, een overtuiging, waaraan de leerling zijn oordeel kan toetsen. Het boekje opent met de volgende zinnen: 'Waarom leest iemand een bepaald boek? Waarom vindt hij of zij dit mooi?' Het antwoord op die twee vragen, hier gegeven, is nul komma nul. Herkenning, vereenzelviging, escapisme, ze worden in de inleiding wel genoemd, maar de samenstellers geven in hun analysetjes van de boeken noch in de daarbij behorende vragen enige impuls om die herkenning, vereenzelviging en vlucht uit de werkelijkheid tot de 'zelfstandig' lezende leerling door te laten dringen. WdM

J. van Bergen, H.A. Poolland, *Literatuurgids. Moderne Nederlandse letterkunde voor het voortgezet onderwijs en voor zelfstudie*. Derde druk. Van Walraven Apeldoorn. 112 blz. ISBN 90 5564 058 1 / NUGI 101.

